

[Udenrigsministeren]

yderligere forøgelser er forudset som følge af det nordiske handlingsprogram og som følge af den vedtagelse af folketingsbeslutningen, der fandt sted den 26. maj 1978.

Jeg vil godt sammenfattende fastslå om de påbuds- og forbudsforanstaltninger, som omtales i VS' forslag, at regeringen i dag ikke har nogen lovhjemmel til at gennemføre noget forbud eller noget påbud over for økonomiske aktiviteter m. v. i Den sydafrikanske Republik. Det følger af det, jeg allerede har sagt, at regeringen heller ikke, som forholdene er, påtænker at medvirke til en sådan forbudslovgivning.

Jeg vil godt samtidig understrege, at sagen naturligvis ville stille sig ganske anderledes, den dag FNs sikkerhedsråd træffer beslutning om økonomiske sanktioner i henhold til FNs pagt. Jeg vil også godt understrege, at det har skiftende danske regeringer mange gange opfordret til at FNs sikkerhedsråd gjorde, og det har vi også til hensigt at gøre i fremtiden. Der skal ikke være tvivl om, at vi er interesserede i internationalt anvendelige og virksomme sanktioner. I så tilfælde eksisterer der i øvrigt allerede den fornødne lovhjemmel til at gribe ind, det er loven om visse forholdsregler i henhold til De Forenede Nationers pagt, men som bekendt har FNs sikkerhedsråd ikke truffet sådanne beslutninger på nuværende tidspunkt.

Poul Nielson (S):

Jeg skal indledningsvis fastslå to principper, som vi i socialdemokratiet lægger til grund for vores stillingtagen på dette område.

For det første ønsker vi, sådan som jeg også gav udtryk for det ved førstebehandlingen og andenbehandlingen af forslaget til folketingsbeslutning om boykot af økonomiske aktiviteter m. v. i Den sydafrikanske Republik i sidste folketingssamling, at skabe en så bred tilslutning som muligt her i folketinget til en så klart markeret dansk sanktionspolitik som muligt over for Den sydafrikanske Republik. Det er tvivlsomt, om VS' forslag vil være anvendeligt i denne sammenhæng.

For det andet lægger vi afgørende vægt på, at en sanktionspolitik skal være effektiv, hvilket nødvendigvis betyder, at den må være internationalt besluttet. Vi afviser ikke på

nogen måde principielt ensidige danske skridt, men disse kan kun blive supplerende yderværker i forhold til bestræbelserne på at få truffet beslutninger på internationalt plan, enten i FN, mellem EF-landene eller mellem de nordiske lande. Vi er aktivt engageret i alle disse fora. Danmark har gentagne gange i FN gjort sig til talsmand for gennemførelsen af bindende økonomiske sanktioner i henhold til traktatens kapitel 7, og socialdemokratiet ønsker denne holdning fastholdt.

Vi ser altså ikke sikkerhedsrådets vedtagelse i november 1977 af en bindende våbenembargo som verdenssamfundets tilstrækkelige eller endelige reaktion på det hvide mindretals umenneskelige apartheidpolitik i Sydafrika. Tværtimod håber vi, at dette vil vise sig blot at have været det første skridt i retning af en effektiv politik, der kan lægge pres på Sydafrika og derigennem gøre det klart, at det nuværende regime dér hverken repræsenterer vore, Danmarks eller den vestlige verdens idealer, interesser eller synspunkter i den kamp om Sydafrikas fremtid, der nu får en stadig mere tilspidset karakter. Vi konstaterer med tilfredshed, men også uden overraskelse, at den nuværende regering fastholder denne politik og denne opfattelse.

Det er kun 6 måneder siden, at folketinget vedtog en beslutning om boykot af økonomiske aktiviteter i Sydafrika, og det næste skridt, der skal tages, skal efter socialdemokratiets opfattelse ske i en international sammenhæng. Beslutningen fra maj er fra regeringens side ført ud i livet, og vi ser det som en styrkelse af denne linje, at den nuværende regering har videreført den tidligere regerings politik.

På et enkelt punkt har folketingsbeslutningen fra maj givet anledning til diskussion, nemlig henstillingen til Elsam om om muligt at indkøbe kul andetsteds end i Den sydafrikanske Republik. Fra socialdemokratisk side er det blevet klargjort, at dette betyder, at dersom kullene kan købes andre steder, så er det naturligvis det, man skal gøre ifølge henstillingen. Muligheden for at gøre dette er fra Elsams side blevet belyst i en rapport, der for tiden gennemgås nærmere i regeringen.

Jeg skal undlade at kommentere denne rapport i detaljer, allerede af den grund, at det er vanskeligt alene på grundlag af rapportens ret sparsomme og generelle oplysning-